

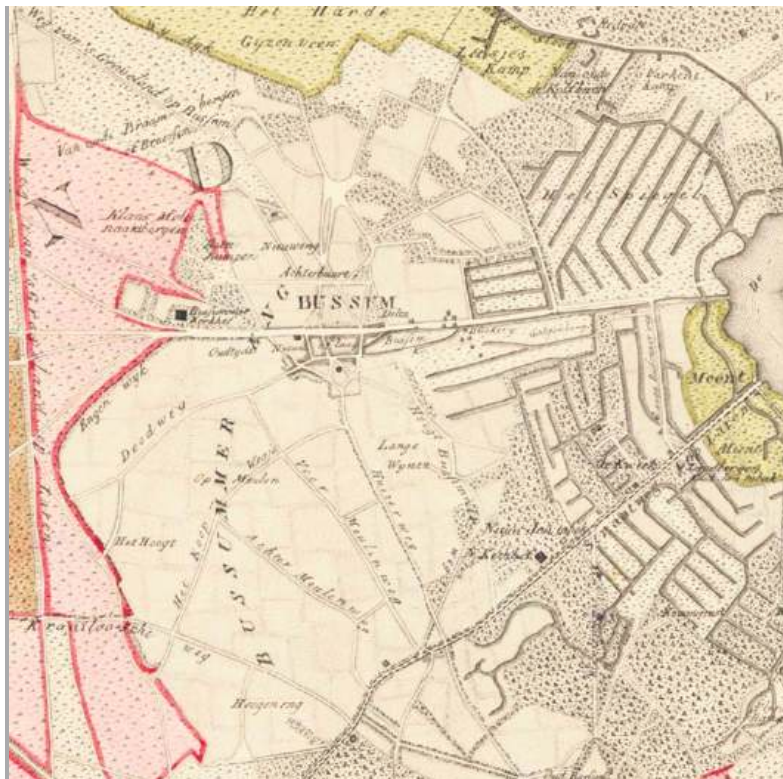

DIKWIJLS NOG HERKENBAAR

Oude veldnamen rond het vroegere Bussum

BUSSUM Met bijvoorbeeld Lagieskamp, Cruysbergen, Gijzenveen en Het Spiegel duiden wij gebieden aan. Eigenlijk zijn het oude veldnamen van gebieden die soms eerst op een andere plek lagen.

Cruysbergen was in de negentiende eeuw nog een gebied aan de overkant van de Franse Kampweg in 's-Graveland en Het Spiegel lag dicht bij Naarden, het was het gebied in Naarden dat nu het Ministerpark en het Oranjekwartier heet. Kijk maar op kaart 1. Deze kaart, met het noorden rechts, is een uitsnede uit de kaart van 1843, getekend door A. van Oosterhout en N. Nelemans. Deze kaart laat ook zien dat 'Het Spiegel' de oude naam was en dat het lidwoord 'Het' er dus niet later door de rijke Amsterdammers die het (Bussumse) gebied gingen bewonen bij is gezet.

■ Kaart 1.

Oude veldnamen ten westen van Bussum

Het gebied langs de Franse Kampweg waarop vroeger de kolonie Walden en de Renbaan lagen, begrensd door de Koedijk (die op deze kaart Wijdijk heet), werd in 1843 aangeduid als 'Van ouds Braambergen of Braessem'. 'Van ouds' betekent hier dat die namen in 1843 al in onbruik waren geraakt. Aan de andere kant van de Wijdijk lag 'Het Harde Gijzenveen'. Rechts van Gijzenveen vinden we 'Leisjeskamp', dat nu

Lagieskamp heet. Daarnaast ligt 'Van ouds de Kolfbaan'. De Kolfbaan was voor de afzanding van het gebied een weg vanuit Naarden naar het Laegieskamp. Nu is de Kolfbaan de naam van een straat in het woonwijkje ten oosten van het Laegieskamp. Tezamen met Varkenskamp is 'Vanouds de Kolfbaan' nu de wijk Naarden-West.

Huidige Spiegel

Links op de kaart zien we onder

de voormalige Braambergen de Molenaarsbergen, hier om onbekende redenen 'Klaas Molenaarsbergen' genaamd. Dit is het gebied rond wat wij nu kennen als de Zandzee, maar waar het witte zand dat het gebied kenmerkte en waar het waarschijnlijk zijn naam aan dankte (wit als meel), verdwenen is. Naast de Molenaarsbergen vinden we Halte Kampen (wat dat ook geweest moge zijn) en daarnaast Nieuweng, een nieuwe Eng (tuinbouwgebied) als onderdeel van de Achterbuurt. Het woord Achterbuurt staat bij een kruispunt van verschillende wegen, die we herkennen als horizontaal de Iepenlaan en de Spiegelstraat en verticaal de Herenstraat (destijds een onderdeel van de weg naar 's-Graveland), de Meentweg en de Boslaan. Links op de Iepenlaan ontspringt de Beerensteinerlaan. (De gebruikte straatnamen zijn van nu.) De Nieuweng vinden we een stukje westelijker tussen de Herenstraat en de Beerensteinerlaan.

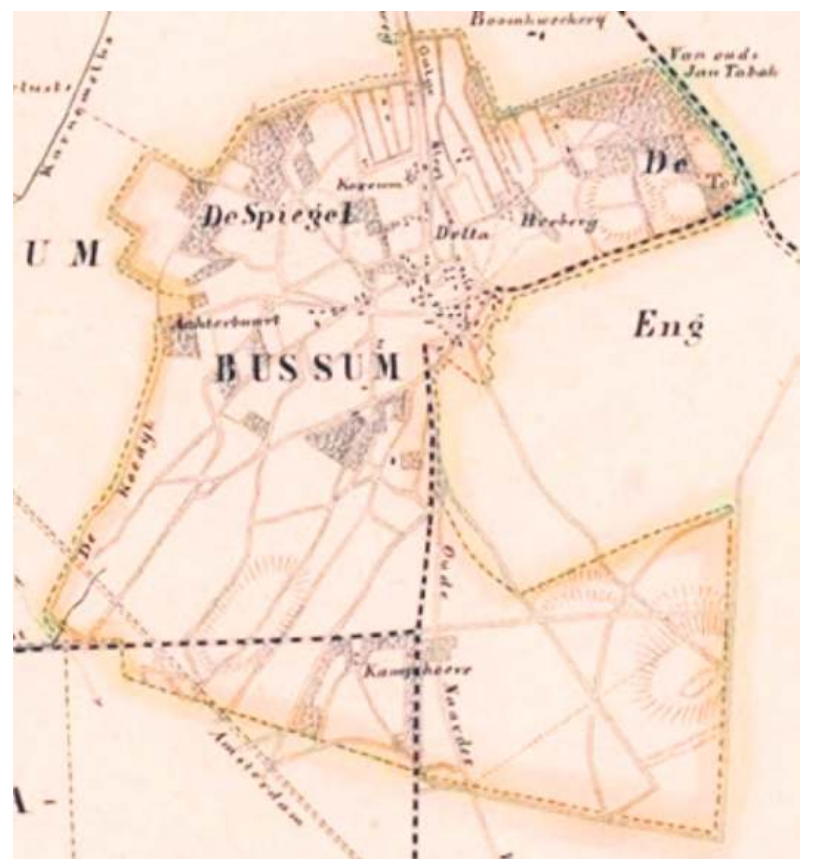
Niet aangegeven op deze kaart is het gebied 'De witte Bergen'. Dit is een heuvelachtig gebied met wit zand dat doorsneden werd door de Wittenbergse Weg, die op de stafkaart uit 1824 vermeld is. De weg heet nu de Boslaan en loopt van beide kanten duidelijk op naar de kruising met de Parklaan. Zie kaart 2. Op deze kaart staan ook de Meersteeg (nu de Meerweg) en de Melkweg (nu de Meentweg).

Oude veldnamen ten oosten van Bussum

Onder het 'Bussummer Kerkhof' op kaart 1, die we nu kennen als de oude katholieke begraafplaats, ligt de weg van Bussum naar Hilversum: de tegenwoordige Brinklaan. (De naam Brinklaan

■ Kaart 2.

■ Kaart 3.

werd in de Gooi- en Eemlander pas in 1884 voor het eerst vermeld.) Ten zuidoosten daarvan zien we links de 'Engen Wijk', veldjes bij de dijk van de Bussumer Eng. De dijk heette destijds de Nengendijk. In Naarden en Bussum werd de Eng vaak 'Neng' genoemd. Nu bevindt zich daar de sportvallei (lager gelegen doordat het gebied is afgezand).

Onder de Doodweg zien we langs de Engdijk 'Het Hoogt', een hooggelegen gebied, nu vlakbij de Randweg en het eind van de Laarderweg. (Zie kaart 3: de met streepjes omringde gebieden liggen hoog.) Onder de Kraailoosche weg vinden we de 'Hoogen eng': het hoogst gelegen deel van de Eng, nu grenzend aan de nieuwe wijk Crailloo.

Op de Eng zien we de Voormeulenweg en de Achtermeulenweg en daartussen het veld 'Op Meulen'.

(Nu tussen de Voormeulenweg en de H. Kamerling Onnesweg.) Het gebied links op kaart 1 naast de Achtermeulenweg heette 'Achtermeulen' (nu tussen de Kamerling Onnesweg en de Ceintuurbaan) en het gebied rechts van de Voormeulenweg heette 'Voormeulen'. (Tussen de Voormeulenweg en de Huizerweg.)

Opmerkelijk is de naam 'Lange Wijnen' van het gebied ten noorden van de Huizerweg (rechts op kaart 1). Dat gebied heette op achttiende-eeuwse kaarten nog 'Lange Weyde', later 'Lange Weyn' en in 1843 al 'Lange Wijnen'.

Bronnen:

Kaart van Gooiland na de heideverdeling van 1843, getekend door A. van Oosterhout en N. Nelemans, stafkaart 1824, kaart (met voorstel treintraject) 1867.

Eric Bor

■ VNS: De Kraailoosche weg (nu Oude-Craillooseweg) liep tussen 'Het Hoogt' en 'Hoogen eng' door naar Hilversum. Het is nog steeds een zandpad. (FOTO: MARTIJN SCHAPINK)

■ Uitzicht naar het noorden vanaf de Herenstraat. Schilderij van Abraham Klinkhamer uit 1859